

SZEVEDI HELYSZÍNELŐKET KÖVETTÜNK A TETTHELYRE

Banánhéjon az ujjlenyomat

Amerikai bűnügyi sorozatokban fantasztikus helyszínelőket látni. Hogy mennyire hasonlít a filmes bevetés a való világra, még hozzá Szegeden? Felderítettük: nincs sok különbség. Sőt van, amiben a hazai helyszínelő csapat vezet.

Mi a közös Miami-ban, Las Vegasban, New Yorkban és a tengerészetben? Egy dolog biztosan: a tévésorozatok ottani rendőrségén harcba kész, okos bűnügyi helyszínelők dolgoznak, szuper technikával. Az epizódok elején három bűncselekményről fut be jelentés, a helyszínelők csodacsapata felosztja a munkát. Magukhoz veszik ezüst szín készletű bőröndjüket, és belépnek a rendőrségi szalagkordon mögé. Nyomokat keresnek... E tempó csak a filmekben létezik, vagy a szegedi helyszínelők is ilyenek?

Marabutoll ecset és vaspör

A szegedi városi kapitányságon ott járunkkor csöndes a délelőtt. „Mindössze” egy újszegedi feltört autóhoz vonult ki a nyomozó-technikus páros. Mi ezalatt egy családi házhoz követjük a másik szemlebizottságot. A betörők az éj leple alatt feszítették fel a zárat, és elvittek minden mozdíthatót, miközben az emeleti hálóban aludt a család. A kapunál beljebb nem lépünk, hogy ne sérüljön a tulajdonos személyiségi joga és a nyomozás érdeke. A küszöbön túl dolgozó helyszínelőkről a felettesük, *Tímár Ferenc* alvezetes beszél. Elárulja, a sorozatból egyetlen helyszínelős epizódot már látott, és erősen kisarkítva bár, de az ő munkájuk is hasonló.

– Szalagot ritkán használunk, csak nagy rablásnál vagy közterületi bűncselekménynél szükséges – emelt ki egy különbséget. Továbbá: átfogó képet alkotnak arról, hogy mi történt, aztán nyomokat keresnek. Az ő táskájukban is ott a marabutoll ecset, vaspör, korom, hurkapálca, cellux, tasakok, és a magyar módszerhez tartozó kellékek: a pelenka, alufólia, dunsztos üveg. Következhet a nyomrögzítés.

Konzervált szagok

A szegedi helyszínelők is fényképeznek, jegyzőkönyvet írnak, hogy később tudják, mit hol találtak. Miket konzerválnak? Előszörként, és ez magyar sajátosság: a szagmintát. Ehhez kell a szagszívó pelenka, az alufólia, a csomagoláshoz a befőttes üveg. Utána ujjlenyomatokat, hajszálakat, láb- és keréknyomokat keresnek, leveszik a fül- vagy homloklenyomatot is, mert egyedi. Megkeresik és begyűjtik a

Látszat, valóság

A helyszínelők ébersége hozott gyors megoldást egy idős asszony halála ügyében. Vérbe fagyva, holtan találtak az utcán egy nyolcvan év körüli mozgás-sérült asszonyt. Múlába és a járkerete előkerült a házban, ezek nélkül nem mehettek ki. Végül rájöttek, hogy az asszony, segítségét hátrahagyva, felkúszott a padlásra, elhúzott néhány cserepet, és kivetetette magát. Öngyilkos lett, nem gyilkosság áldozata.

A szegedi nyomrögzítők készletű bőröndje hasonlít a filmbelire FOTÓ: SEGESVÁRI CSABA

szabad szemmel nem látható üvegszilánkot, textilszálat, a vérnyomokat és a fellelhető testváladékot.

– Még egy banánhéjról, sőt egy mákgubóról is sikerült értékelhető ujjlenyomatot levenni a kollégáimnak – idézett fel emlékezetes eredményeket *Szecsár Zsolt* százados alosztályvezető. Régi nyomokat is előhívják, azokat vegyi módszerekkel „érellelik, hizlalják”. Így vettek nyomot egy három hónapig tűző napon álló autóról. A technikus csomagol; felír. Nem következhetnek, nem azonosítanak, mint a filmekben, csak a tényekre alapoznak. Ha kell, a nyomkövetéshez kutyát kérnek, fegyverhasználat esetén fegyver-, rendkívüli halálesethez pedig orvos szakértőt. Nálunk a járőrök vagy a helyszínelők kérdezik ki a szomszédokat és a szemtanúkat. Aztán a kapitányságon folytatják a munkát.

Bűnjelek a polcokon

– A bűnjeleket raktárba visszük, országos körözést adunk ki az azonosítható tárgyak (okmányok, járművek, műszaki cikkek, mobiltelefon) után – magyarázta a feldolgozást a százados. Ezzel az ügy lezárult a szegedi helyszínelők számára. A kapitány dönt, melyik alegység folytatja: a betörési

Nyomozó és technikus

A szegedi helyszínelőknél nem dolgoznak fix párok; a tizenkét nyomozó tíz technikussal kombinálható. Mindössze hárman nők, nyilván az időbeosztás miatt: ugyanis hivatalosan huszonnégy órát dolgoznak, hetvenkettőt pihennek. A nyomozók és technikusok rendészeti szakközépiskolát vagy rendőrtisztai főiskolát végeztek, más diplomásokat szaktanfolyamon képeznek át. A technikusok speciális szaktanfolyamon is részt vesznek. Évente átlagosan minden órában születik egy szegedi ügyirat, összesen kilencezer dokumentum keletkezik. Egy helyszínelés fél óra, de akár egy napot is igénybe vehet.

csoport, a gépjármű-felderítés, a vagyon- vagy az életvédelmi alosztály. Ők értékelik a nyomokat, szakértőket kérnek fel, az ujjlenyomatokat pedig a pesti számítógépes nyilvántartásban kerestetik. A mi látogatásunknak újabb ügy vetett véget: egy asszony összeverte férje autóját.

DOMBAI TÜNDE

Amerikai-kanadai C.S.I.

A C.S.I. (Crime Scene Investigation), vagyis A helyszínelők filmsorozat történeteinek szereplői nem riadnak vissza a lőtt sebek, az ömlő vér és az anatómiai kuriózumok látványától sem. A C.S.I. olyan törvényszéki nyomozókról szól, akik a bűntények színhelyén dolgoznak, és munkájuk igen kevésbé ismert az átlagember számára. Az akcióinak a társadalom olyan rétegei is rendszeres nézőivé váltak, melyek amúgy nem néznének krimisorozatokat. A helyszínelőket a világ 21 országában játsszák nagy sikerrel. Nálunk a VIASAT3 adón ma 21.45 (ismétlés: vasárnapra virradóan 02.35); holnap 22.00 (ismétlés hétfőre virradóan 02.10) órakor kezdődik a színes, magyarul beszélő, 2000-ben született amerikai-kanadai akciófilm-sorozat egy-egy epizódja, mely 16 éven aluliak számára nem ajánlott.

Marg Helgenberger (Catherine Willows) és William L. Petersen (Gil Grissom) A helyszínelők című sorozatban

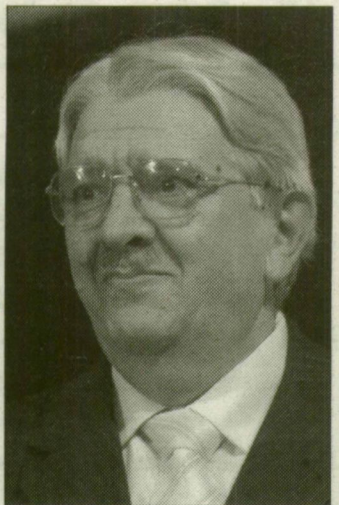
FOTÓ: INTERNET

A szegedi kultúra aranygyűrűsei

A magyar kultúra napja alkalmából vehette át a Szeged Kultúrájáért-díjat és a vele járó aranygyűrűt Kerek Attila protokoll-tanácsadó, Maczelka Noémi zongoraművész és Pataki András, a Szegedi Kortárs Balett igazgatója.

Fő a protokoll

A makói születésű *Kerek Attila* (képünkön) 1944-ben Makón született, de tősgyökeres szegedivé vált. A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola ének-zene és népművelés szakán végzett, a konzervatórium zeneszerzés, karvezetés és ének szakjain diplomázott, majd a Népművelési Intézet által szervezett szimfonikus zenekarvezetői szakvizsgát tette le. Valamennyi munkahelyén – az orvosegyetem művelődési házatól kezdve, a Szegedi Nemzeti Színházon, a város-háza családi intézetén át a polgármesteri hivatal Kulturális-, Ifjúsági és Sportirodájáig, majd titkárságáig – a helyi kultúrával összefüggő szervezési, rendezési feladatokat véggezte, a protokollt felügyelte – 42 éven át. Sokat tett azért, hogy Szeged kulturális élete, zenei kultúrája, alkotóművészete országosan is elismert legyen. Több szegedi civil

szervezet tagja, alapítója. A kórusmozgalom munkáját folyamatosan figyelemmel kíséri, segíti. Ő indította útjára 1975-ben a Szegedi Daloló Napot. Korábban Vaszy Viktor-díjban, Juhász Gyula-díjban, a Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt kitüntetésben részesült.

Koncertező tanár

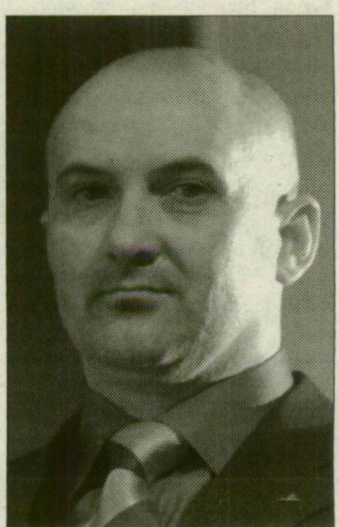
Zongora szakon 1979-ben végzett a budapesti Liszt Ferenc Zeneakadémián *Maczelka Noémi* (képünkön), majd 1986-ban a JATE BTK pedagógia szakán. Jelentős mesterkurzusokon is részt vett: Párizsban *Rév Líviánál*, Luxemburgban *Teofil Bikitynél*, Antwerpenben *Francois Gloireux-nél*, Prágában *František*

Rauchnál, valamint Budapesten *Vásáry Tamás*, *Malcolm Bilson* és *Kadosa Pál* mesterkurzusán. Dolgozott a Nemzeti Színház Operatársulatánál, korrepetitóra volt a Szegedi Szabadtéri Játékoknak, tanított a Tömörkény István Zeneművészeti Szakközépiskolában, majd a JATE Konzervatóriumában, 1982-től pedig a Juhász Gyula Ének-zene Tanszékének oktatója, majd 1999 óta tanszékvezető, 2005 óta főiskolai tanár. *Maczelka Noémi* több zongoraverseny díjazottja, a Casale Monferato-i verseny I. díjasa. Koncertezett Európa számos országában mint szólista, zongorakísérő vagy kamarazeneszerző művének ősbemutatója, illetve külföldi szerzők műveinek magyarországi bemutatója fűződik nevéhez. De jelentősek pedagógiai eredményei is.

Táncszínházi sikerek

A táncművész *Pataki András* (képünkön) az Állami Balettintézet néptánc tagozatán 1983-ban diplomázott, megkapta a Magyar Táncszövetség nívódíját. A Magyar Néphadereg Művészegyesületében részt vett *Novák Ferenc* izgalmas táncszínházi kísérleteiben. Több táncfilm szereplője, a legjelentősebb *Bornemissza-Rossa-Novák*: Magyar Elektrájának Égisztusz szerepe. A Győri Balett 1986-ban *Markó Iván* meghívására csatlakozott. Két, turnéban és sikerekben gazdag év után érdeklődése az újonnan alakult Szegedi Balett felé fordult: a modern tánc- és színházi irányzatok iránti nyitottságuk, fogékonyságuk nagy hatással volt rá. A szegedi társulathoz szerződött 1988-ban, és az évek során az együttes egyik vezető táncosa lett. A Stúdiobalett megalakításának egyik kezdeményezője. Imre Zoltán kiválása óta *Pataki And-*

rás a Szegedi Kortárs Balett vezetője. A Nemzeti Kulturális Alap Táncművészeti Kollégiumának 2005-től elnöke. A Magyar Táncszövetség nívódíját 1983-ban kapta meg, 1996-ban Harangozó-díjjal, 2005-ben a Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztrel tüntették ki.